

ISSN:2181-0427 ISSN:2181-1458

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**НАМАНГАН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
ИЛМИЙ АХБОРОТНОМАСИ**

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК НАМАНГАНСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА**

2021 йил махсус сон

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. - Т.: "Ўзбекистон", 2017.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида"ги Фармони. // Ҳаракатлар стратегияси асосида жадал тараққиёт ва янгиланиш сари. – Т.: Гафур Гулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2017.
3. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. – 1-жилд – Т.: Ўзбекистон, 2017.
4. Загашев И.О., Заир-Бек С.И., Муштавинская И.В. Учим детей мыслить критически. Издательство 2-е. – СПб: «Альянс «Дельта» совм. с издательством «Речь», 2003.
5. Стил Дж.Л., Мередит К.С., Темпл Ч. Обучение сообща. Пос. V. // Подготовлено в рамках проекта «Чтение и письмо для критического мышления». – М.: «ИОО», 1997.
6. Халперн Д. Психология критического мышления. – СПб.: «Питер», 2000.

ЎЗБЕК ВА НЕМИС ТИЛЛАРИДАГИ МАҚОЛЛАРДА “МЕҲНАТ”

КОНЦЕПТИНИ ВЕРБАЛЛАШУВИ

Убайдуллаев Шухрат Нарзуллаевич, п.ф.н., доцент
Мансурова Каромат хабибуллаевна, катта ўқитувчи
Наманган давлат университети

Аннотация: Ушбу мақола замонавий лингвомаданиятхунослик нуқтан назаридан олиб борилган ва дунёнинг татар ва немис лингвистик расмида "меҳнат" лингвомаданий тушунчасининг лингвистик вербализациясининг ўзига хос хусусиятларини ўрганишга бағишланган.

Калит сўзлар: лингвокултурология, дунёнинг лингвистик тасвири, концепция, паремиялар, лингвокултурологик таҳлил, асар.

ВЕРБАЛИЗАЦИЯ КОНЦЕПТА «ТРУД» В УЗБЕКСКОМ И НЕМЕЦКОМ ПОСЛОВИЦАХ

Убайдуллаев Шухрат Нарзуллаевич, к.п.н., доцент
Мансурова Каромат Хабибуллаевна
Наманганский государственный университет

Аннотация: Данная статья выполнена в русле современных лингвокультурологических исследований и посвящена изучению специфики языковой вербализации лингвокультурного концепта «труд» в татарской и немецкой языковой картине мира.

Ключевые слова: лингвокультурология, языковая картина мира, концепт, паремии, лингвокультурологический анализ, труд.

VERBALIZATION OF THE CONCEPT "WORT" IN UZBEK AND GERMAN PROVERBS

Ubaydullayev Shuxrat

Mansurova Karomat

Absrtackt: This article is carried out in line with modern linguocultural studies and is devoted to the study of the specifics of the linguistic verbalization of the linguocultural concept "labor" in the Tatar and German linguistic picture of the world.

Key words: cultural linguistics, linguistic world-image, concept, paroemias, cultural-linguistic analysis, work.

Лингвокультурология – лингвистика ва маданиятшунослик ўртасида вужудга келган янги мустақил фандир. У халқлар маданиятининг вужудга келиш тарихи ва унинг муайян тилда акс этиш жиҳатларини ўрганади (“Лингвокультурология” атамаси биринчи бор В.В.Воробьев, В.Н.Телия ва В.А.Маслова ишларида қайд этилган).

Тил ва маданиятни лингвомамлакатшунослик фанида ўрганилади. Германияда уни *sprachbezogene Landeskunde*, яъни тилга йўналтирилган мамлакатшунослик, Францияда эса *Langue at cirilisation*, Америкада *cultural literacy* атамалари билан ифодалай бошладилар.

Тил ва маданият ўртасидаги ўзаро алоқа, муносабат кўплаб олимларнинг тадқиқот объекти бўлиб келган (В.Гумбольдт, О.Есперсен, Е. М. Верещагин, В.Г.Костомаров, Т.Д.Томахин, В.А.Маслова, С.Г.Тер-Минасова, В.Н.Телия, Д.Г.Мальцова).

Тил ва маданият ўртасидаги боғлиқлик тўғрисидаги фикрлар хилма-хилдир, баъзиларида тил ва маданият ўртасидаги алоқа маълум хулқ-одоб нормаларини

билиш (В.Панфилов, Б.Малиновский), бошқаларида эса коммуникатив хулқ-одоб компоненти нуқтаи назардан ўрганилса тўғри бўлади, деган фикрлар мавжуд (А.А.Леонтьев).

Тил нафақат инсоннинг маънавий маданиятини ривожлантиришга, шу билан бирга, ишлаб чиқариш тарқққиётига, меҳнат фаолиятини ўсишига ҳам таъсир этади. Тил инсонларни ижтимоий муносабатлари билан ҳам узвий боғлиқдир. Тил мулоқот воситаси сифатида тил маданий мазмун касб этувчи, ахборотларни йиғувчи ва ўзида сақловчи (кумулятив) вазифани бажарадиган нафақат инсоннинг маънавий маданиятини ривожлантиришга, шу билан бирга, ишлаб чиқариш тарқққиётига, меҳнат фаолиятини ўсишига ҳам таъсир этади. Тил инсонларни ижтимоий муносабатлари билан ҳам узвий боғлиқдир. Тил мулоқот воситаси сифатида тил маданий мазмун касб этувчи, ахборотларни йиғувчи ва ўзида сақловчи (кумулятив) вазифани бажаради.

Тил ва маданиятнинг ўзаро муносабати масалалари биринчи бор олмон тилшунос олими В.фон Хумбольднинг таълимотида батафсил ёритилган. Унинг таълимотига кўра: (1) моддий ва маънавий маданият тилда мужассамлашади; (2) ҳар бир маданият миллий хусусиятга эга, унинг миллий хусусияти борлиқни тил воситасида тасаввур қилиш билан ифодаланади; (3) тил – ҳар бир халқ учун ўзига хос ички шаклга эга бўлиб, тилнинг ички шакли деганда – халқнинг “халқ руҳияти” ва маданиятининг ифодаси назарда тутилади; (4) тил – инсон ва уни ўраб турган олам ўртасидаги воситачи ҳисобланади (қarang: Гумбольдт В. Язык и философия культуры. – М.: Прогресс, 1985. –С. 92).

В. фон Хумбольднинг ғоялари А.А. Потебня, Э.Сепир, Ш.Балли, И.А.Боден де Куртене, Ю.Д.Апресян, Н.Д.Арутюнова, С.Г.Воркачев, А.Вежбицкая, В.А.Маслова ва бошқа тилшунос олимларнинг илмий ишларида ўзига хос талқин қилинган ва ривожлантириб борилган. Ўзбек тилшунослигида Э.Бегматов, Ш.Абдурахмонов, Н.Махмудов, Ў.Юсупов, Н.Улуқов ва бошқалар асарларида ўз ифодасини топган.

Улкан немис тилшуноси Л.Вайсгербернинг оламнинг лисоний манзараси тўғрисидаги ғояси В.Хумбольднинг ғояларига кўп томони билан ўхшаб кетади яъни ушбу соҳада уларнинг асарларида фикрдошлик кузатилади. Ўз новбатида

Л.Вайсгербер гоъларини мантиқшунос М.Хайдеггер ва файласуф Л.Виттгештейнлар янада ривожлантирганлар.

Ҳозирги кунга келиб борлиқни тил воситасида тасаввур этиш муаммоси янги нуқтаи назардан ёритилган ва тилларнинг яқин алоқаси ҳамда бир-бирига боғлиқ бўлмаган тилларнинг ўзаро таъсирини таъминлаган ҳолда кўп тиллилик шароитида кўриб чиқилмоқда. Ҳар бир ўзига хос маданий ҳамжамият халқ менталитети ва уларнинг тилида намоён бўладиган миллий хусусиятлар билан ажралиб туради. Ҳар бир тил вакилларининг борлиқни тил воситасида идрок этиши маълум бир тарзда акс эди, бу оламнинг лисоний манзарасига мос келади.

Йирик рус тилшунос олимаси В.А.Маслова таърифига кўра “борлиқни тил воситасида тасаввур қилиш” концептлардан ташкил топади. Лингвокультурология соҳасида концептга ҳар бир миллатнинг инсоннинг атрофдаги воқеликка ўз ифодасини акс эттирувчи асосий тушунчалардан бири ҳисобланади.

Когнитив тилшуносликда концептга турлича тавсифлар берилган. Баъзи олимлар “концепт тафаккур ҳодисаси, у фикрлаш жараёнида айна бир турдаги кўплаб предметлар, ҳатти-ҳаракатлар, тафаккур функцияларини ифодалайди” деган фикрни билдирсалар (қаранг: Аскольдов С.А. Концепт и слово / Русская словесность. От теории словесности к структуре текста. – М.: Академия, 1997.– С.267.), бошқалари “концепт онг ва руҳий имкониятлар ҳамда инсон билими, тажрибасини акс эттирувчи тафаккур бирлиги” деб ҳисоблайдилар (қаранг: Кубрякова Е.С. Язык и знание (на пути знаний о языке: части речи с когнитивной точки зрения, роль языка в познании мира).– М.: Языки славянской культуры, 2004.– С.14.). Концептга “кенг қамровли ментал бирлик, у тузилма кўринишидаги билимнинг алоҳида бўлаги, кванти” сифатида баҳо берувчилар ҳам мавжуд (Попова З.Д., Стернин И.А. Понятие “концепт” в лингвистических исследованиях. – Воронеж. 2000.– С.4.). Ўзбек тилшунос олимлари “концептнинг таркибида онгнинг тимсол, тушунча, ҳиссиётга оид тузилмалари бирлашади, бу тузилмалар инсон дунёқарашини акс эттирадиган воқелик тасвири – тасаввурининг асосини ташкил қилади” деган фикрни олға сурадилар (Сафаров Ш.Семантика.– Тошкент: Ўзбекистон миллий энциклопедияси, 2013. –Б.275). У.С. Йигиталиев “концепт

инсоннинг олами идрок этишида фаол ҳаракатланувчи, унинг онгида ментал равишда намоён бўладиган, тил эгаларининг дунёқараши, миллий-этник хусусиятларини акс эттирувчи бирлик” эканлигини эътироф этади (Йигиталиев У.С. Ўзбек тилида «одам» ва «жинс» концептлари билан боғлиқ ассоциатив-вербал бирликлар. Фил.фанлари бўйича фал.док.дисс. автореферати. –Т., 2020. 24 б.).

Лингвокультурологияда *концепт* деганда ҳар бир миллатнинг дунёқараши ва менталитети орқали борлиқни тил воситасида тасаввур қилиш назарда тутилади (В.А.Маслова, В.Н.Телия).

Концепт ва тушунча масалаларини лингвокультурология соҳасининг йирик намоёндаларидан В.А.Маслова ғоят синчковлик билан тадқиқ этган. Олима “Концепт – лингвокультурологик ўзига хослик билан белгиланган ва муайян этномаданият соҳибларини у ёки бу тарзда тавсифловчи семантик тузилмадир. Концепт сўз маъносидан бевосита келиб чиқмайди балки, сўзнинг луғавий маъноси инсоннинг шахсий тажрибаси ва халқ тажрибаси билан тўқнашуви натижасида пайдо бўлади” деган фикрни билдиради (В.А.Маслова). Олиманинг фикридан “концеплар ўзида миллий маданият белгиларини намоён этиши ва бевосита маданият билан узвий боғлигини” англаш мумкин.

Ўзбек ва немис тилидаги “*ҳақиқат*”, “*қарз*”, “*бурч*”, “*тақдир*”, “*ҳаёт*”, “*ўлим*”, “*эркинлик*” сингари концепт қаторлари таркибига шубҳасиз “*меҳнат*” концептини ҳам киритиш мумкин.

Дунё халқлари ўртасида кенг қўлланиб келинаётган халқ мақолларнинг кўп қисмини меҳнат аҳли, меҳнатнинг жамият ҳаётида тутган ўрни ва аҳамиятини улуғловчи мақоллар ташкил этади. Чунки халқ мақолларнинг барчаси меҳнат жараёни билан боғлиқ бўлиб, уларда меҳнатга муҳаббат, ҳурмат, дангаса ва текинхўрликни қораловчи халқнинг қарашлари мужассамлашган. Инсоннинг меҳнатга бўлган муносабати ҳаётда муҳим аҳамият касб этади. Шунинг учун инсонни камол топишида, унинг ҳаётини фаровонлаштиришда асосий восита меҳнат эканлигини ифодаловчи мақоллар тил ва маданиятда ҳам муҳим ўринга эга.

Меҳнатга муносабат инсон ҳаётининг энг муҳим хусусиятларидан биридир, шунинг учун тил ва маданиятда кўп тимсолларни ифодалайди.

“Меҳнат” концепти билан боғлиқ масалаларни В.Басова, Т.В.Гоннова, К.А.Жуков, Р.Х.Каримова, Е.В.Кормакова, Т.А.Островская, В.Г.Токарев, О.Е.Чернова сингари тилшунос олимлар илмий ўрганганлар. Ўзбек тилшунослигида Ғ.Саломов, А.Дониёров, М.Рўзикулова, А.Маматов, Б.Йўлдошев, Б.Жўраева каби олимлар томонидан фразеологизмнинг объекти сифатида ибора, идиома, мақол, матал кабиларнинг илмий тадқиқига доир, ўзбек ёзувчи, шоирлари асарларининг тили ва услубига оид кўпгина изланишлар, номзодлик ва докторлик диссертацияларида мақолнинг маъновий, услубий хусусиятларини ўрганишга эътибор қаратилган ишлар бажарилиши билан мақолнинг лингвистик хусусиятларини илмий ўрганишга асос солинди.

Ўзбек тилшунослик илмида лингвокультурология йўналишида қатор илмий ишлар олиб борилган. Жумладан, ўзбек тилшунослигида лингвокультурологиянинг илмий асосланиши, маданиятнинг тилда акс этиши масалаларига оид дастлабки ишлар сифатида А.Нурмоновнинг “Ўзбек тилида лингвокультурологик йўналиш”, Н.Маҳмудовнинг “Тилнинг мукамал тадқиқи йўллари излаб”, “Ўхшатишлар – образли тафаккур махсули”, Н.Сайидрахимованинг “Лингвокультурологиянинг илмий асосланишига доир айрим мулоҳазалар”, “Лингвокультурологиянинг компонентлари” номли мақолаларини, Д.Худайберганованинг “Матннинг антропоцентриқ тадқиқи” мавзусидаги монографиясини келтириш мумкин.

Ўзбек ва немис халқ мақоллари умум фольклор контекстида бир негизга мансуб бўлмасада, мақолларнинг яратилиш тарихи ва вужудга келиш асосларини текшириш орқали улар орасидаги муштарак ва фарқли жиҳатларни аниқлаш, мақолларнинг тадрижий тараққиёт босқичларини текшириш, халқнинг фалсафий ва бадиий-эстетик қарашларида ижтимоий-тарихий ва географик муҳитнинг ўрнини белгилаш, шунингдек, ўзбек ва немис халқ мақолларининг лингвокультурологик ҳамда лингвостилистик масалалари илк марта ўрганилмоқда.

Ўзбек тилшунослигида халқ мақолларининг лексик-семантик хусусиятларини ёритиш, мақолда сўзларнинг қўлланиши, функционал маъноларни ифодалаш, услубий хусусиятларидаги ўзига хосликларни аниқлаш, мақолнинг ёндош ҳодисаларга муносабатини аниқлаш, шу асосда унинг лисоний мавқеини белгилаш,

мақол пайдо бўлишининг интралингвистик ва экстралингвистик омиллари ҳамда прагматик хусусиятларини тизимли ўрганишда Б.Жўраева самарали иш олиб борди.

Б.Жўраева ўз тадқиқот ишида мақолнинг идиома, ибора ва маталлар билан умумий ҳамда фарқли белгиларини, мақоллар пайдо бўлишининг экстралингвистик омиллари ҳайвон номлари, касб-кор, диний, уй-рўзғор тушунчалари, вақт, ўсимлик, табиат ҳодисалари номлари, ўзбек халқи турмуши воқелиги асосида шакланган мақоллар таснифи асосида иерархик далилларни мисоллар орқали ёритиб беришга ҳаракат қилган. Тадқиқотчи шулардан келиб чиқиб, мақолга қуйидагича таъриф беради: мақол шунчаки сўзлар тизмаси бўлмай, балки ўткир кузатувчанлик асосида вужудга келган фикрларнинг хулосаси, бу хулоса жамоатчилик томонидан тасдиқланган ва юқоридаги икки шартга жавоб берувчи ибратли фикр ихчам, мукаммал, бадиний жиҳатдан пухта, кристал шаклга эга бўлиши шарт.

Ўзбек ва немис халқларнинг паремнологик ҳазинасига мурожаат қилиш, тарихий шароит ва маданий муҳитнинг ўзгариши билан турли мамалакатларда яшовчи халқларнинг мақоллари ўртасида ҳам ўхшашлик, ҳам турли тафовутлар мақжудлигини кўрсатади.

Мақоллар лингвокультурологик тадқиқотларни олиб боришда, замонавий тилшунослик фанидаги тушунчаларни ўрганишда минтақавий, лингвистик ва умуман маданий маълумотларнинг муҳим манбаи бўлиб хизмат қилиб келмоқда (А.Н. Баранов, Е.М. Верещагин, В.Г.Костомаров, С.Г.Воркачев, В.А.Маслова, И.А.Стернин, З.Д.Попова, С.Г.Тер-Минасова).

В. фон Хумбольд таъбири билан айтганда, мақол – халқнинг “халқ руҳияти”, ўзига хос менталитети ва маданиятининг ифодаляди. Бу эса оғзаки ёки ёзма мулоқот жараёнида ахборотни узатувчи ёки қабул қилувчига осон етиб бориш ва осон идрок этиш имконини яратади. Бу жараёнда мақоллар ижод этилмайди, балки тайёр ҳолда қўлланади.

Сўзлашув нутқда мақоллардан мунтазам фойдаланиб келиниши сабабли, уларда энг керакли сўзлар, тушунчалар сақланиб қолиши билан уларни

ташувчиларининг борлиқни тил воситасида тасаввур этишларини, дунёқарашини ифодалайди деган хулосага келишимиз мумкин.

Халқ донишмандлигининг бадний кўзгуси ҳисобланган мақолларда жамият ривожланишининг у ёки бу босқичидаги ҳолатини намойиш этувчи ҳаёт тарзи, урф-одатлари ва менталитети ўз ифодасини топади. Мақол ва маталларни синчиклаб тадқиқ этган Н.Барли ёзишича "Аксарият паремиялар асосида маданий нуқтан назардан баҳолашни ифодаловчи элементлар мавжуд ..." [4: 136].

Лингвокультурологиянинг ўрганиш предмети сирасида мақоллар алоҳида ажралиб туради. Зеро, уларда халқнинг асрлар давомида тўплаган бу тажрибасини, ақл-заковатини намоён қилади. Мақоллар онгда стереотип сифатида ўрнашади, шу асосда инсон атрофида ва ўзида кечаётган ҳодисаларни баҳолайди. Тилда борлиқни баҳолашнинг миллий-маданий мезони сифатида яшайди.

Бизнинг тадқиқотимиз лингвокультурологик соҳаси доирасида амалга оширилган бўлиб, асосий мақсад – ўзбек ва немис тилидаги халқ мақолларида учрайдиган "меҳнат" концептини қиёсий ўрганиш жараёнида турли тил ва маданият, табиий иқлимга мансуб халқларнинг ўзига хос дунёқараши, тилдаги семантик белгиларнинг уйғунлиги, мослиги ва икки этнос маданиятларининг ўзаро муносабатини аниқлаш. Тадқиқот объекти сифатида культурологик ва тарихий шаклланиб келаётган, стилистик бўёқдор меҳнат ҳақидаги мақоллар ҳизмат қилади.

Ўзбек ва немис халқ мақоллари дунёдаги бошқа халқларда бўлгани каби мавзу жиҳатидан хилма-хил ва ранг-барангдир. Улар мазмунига ватан, халқ, меҳнат, оила, олий инсоний фазилатлар каби инсон ҳаётида муҳим ҳисобланган масалалар ҳақидаги ҳукмлар сингдирилган. Шунинг учун ҳам мақолларни халқларнинг оғзаки қомуси билан тенглаштириш одат тусига кирган (қаранг: О.Мадаев, Т.Собитова).

Ўзбек ва немис халқ мақолларида бу икки халқларнинг доно сиймоси, тарихий тақдири, менталитети, бағрикенглиги, саҳовати, адолатпешалиги, илмга, меҳнатга чанқоқлиги, бунёдкорлиги, меҳмондўстлиги, оилапарварлиги, болажонлиги, меҳмоннавозлиги, тўғрилиги, севги-садоқати, жўшқинлиги, тийраклиги, ғайрат-шижоати, қувончи, изтироби, дунёқараши, душманларига қаҳр-ғазаби, бетакрор урф-одатлари ва анъаналари яққол акс этиб туради.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Абдурахимов М.М. Краткий узбекско-татарский словарь пословиц и поговорок. –Казань: Татар.кн. изд-во, 2010. –527 с.
2. Басова Л.В. Концепт ТРУД в русском языке (на материале пословиц и поговорок): автореф. дис. ... канд. филол. наук. – Тюмень, 2004. – 19 с.
3. Барли Н. Структурный подход к максиме // Паремнологические исследования. – М.: Наука, 1984. – С.127 – 149.
4. Гумбольдт В. Язык и философия культуры. – М.: Прогресс, 1985. – 450 с.
3. Маслова В.А. Когнитивная лингвистика: учеб. пособ. – Мн.: Тетра Системс, 2005. – 255 с.
4. Ҳикматнома. Ўзбек халқ мақолларининг изоҳли луғати. –Т.: Ўзбекистон энциклопедияси бош редакцияси, 1990.
5. Токарев Г.В. Теоретические проблемы вербализации концепта «труд» в русском языке: автореф. дис. ... д-ра филол. наук. – Волгоград, 2003. – 46 с.
6. Frey C., Herzog A. Deutsche Sprichwörter für Ausländer. – Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie, 1972. – 119 s.
9. Beyer H., Beyer A. Sprichwörter-lexikon. – Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1989. – 392 s.

**ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ОРГАНИЗАЦИИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
НАРОДНЫХ ИГР В ПРАВСТВЕННОМ И ФИЗИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ
СТАРШЕКЛАССНИКОВ**

**Нарзуллаев Донйёр Шухрат угли
Наманганский государственный университет**

Аннотация: В статье даны основные понятия народных игр Узбекистана в нравственном и физическом воспитании учащихся старших классов.

Ключевые слова: Духовно-нравственное обогащение, физкультурнооздоровительные мероприятия, народные игры, учебно-воспитательный процесс.

**PEDAGOGICAL TECHNOLOGY OF THE ORGANIZATION OF THE USE
OF FOLK GAMES IN THE MORAL AND PHYSICAL EDUCATION OF HIGH
SCHOOLS**

**Narzullaev Donoyor
Namangan state university**

Abstract: The article presents the basic concepts of the folk games of Uzbekistan in the moral and physical education of senior schoolchildren.

Key words: Spiritual and moral enrichment, physical culture and recreational activities, folk games, educational process.

175	“Таййорлов guruhi tarbiyalanuvchilarida o‘qish savodxonligini” rivojlantirishning pedagogik-psixologik mohiyati va tahlili. Ҳақимов А.О.	837
176	Ҳамкорлик педагогикасининг мазмуни, моҳияти, таъйинлари, муҳим ва таркибий элементлари Раҳматова Х.А.	844
177	Мактабгача yoshdagi bolalarni maktab ta’limiga tayyorlashda interfaol ta’lim texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati Хомидова Д.А.	851
178	Бўлажак мутахассисларни касбий фаолиятга тайёрлашга аксиологик ёндошув Туйчиева И.И., Турғунов М.М., Дилбаржонов А.Р.	855
179	Ўқувчиларда танқидий фикрлаш кўникмаларини шакллантиришнинг педагогик асослари Туйчиева И.И., Хўжамов И.Р.	863
180	Ўзбек ва немис тилларидаги мақолларда “меҳнат” концептини вербаллашуви Убайдуллаев Ш.Н., Мансурова К.Х.	869
181	Педагогическая технология организации использования народных игр в нравственном и физическом воспитании старшеклассников Нарзуллаев Д.Ш.	877
182	Boshlang‘ich sinf ona tili darslarida kompetentsiyaviy yondashuvning ahamiyati Mo‘minova G.G’	881